

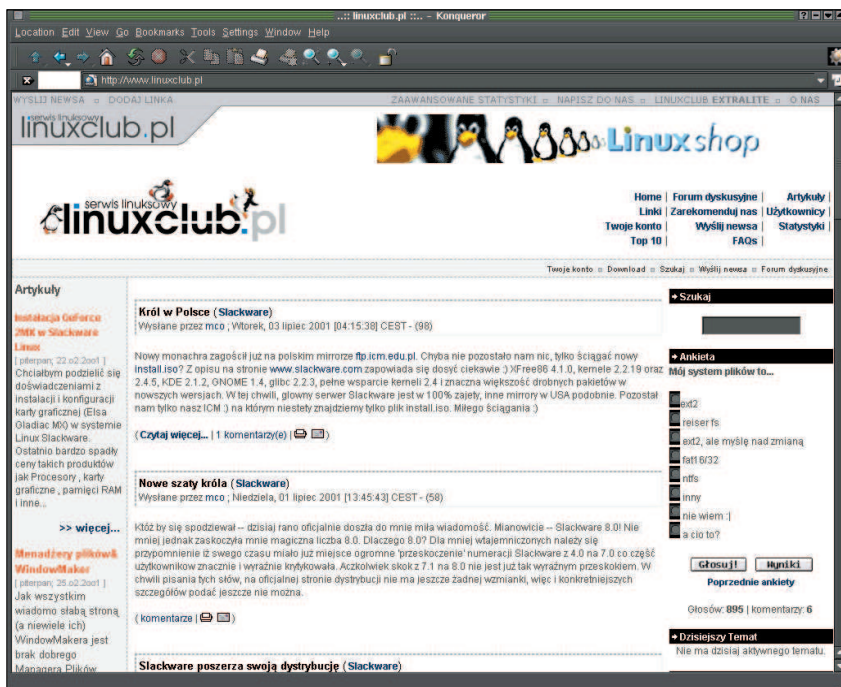
# Lengyel Linux

A Linux kedvező fogadtatásra és értelmes fejlesztői közösségre talált Lengyelországban.

**V**arsó központjától öt percre már előtűnik a város. A szovjet időkben épült Kultúra Palotájában a programok csaknem ingyenesek. Akárcsak a többi közép- és kelet-európai országban, itt is féktelen programalkodás zajlik: a Stadionnál mindössze körülbelül öt dollárba kerül a Microsoft Windows Millennium Edition vagy egy *Ricky Martin* CD.

A Stadion mostanában már omladozik és azoknak a hetivásároknak ad otthont, melyek jellemzően kalóz popzenét és játékokat, olcsó ruhákat, orosz emléktárgyakat, rozsdás bajonettet, repülő szemüveget lehet vásárolni. A lengyel országgyűlés által elfogadott törvények az elmúlt három évben csökkentették ugyan a kalózkodás mértékét, az International Intellectual Property Alliance 2001-es becslése szerint a szórakoztató programok 85 százaléka, valamint a Windows-termékek 55 százaléka mégis kalózmásolat Lengyelországban.

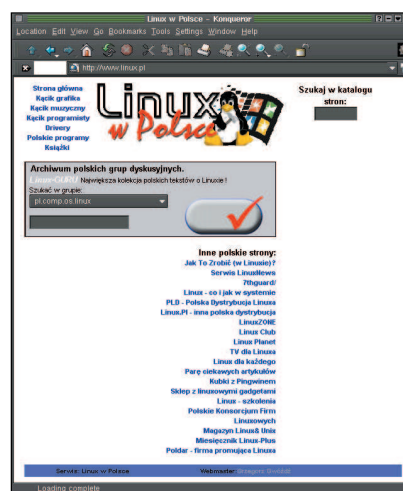
Az egyetlen piaci terület, amivel a kalózkodás nem képes megbirkózni: a Linux. Varsó jelentős szakmai folyóirata, a Linux Plus teljes RedHat-változatokat ad ki körülbelül négy dollárért, és a Lengyel Linux Terjesztés (Polish Linux Distribution, azaz PLD <http://www.pld.org.pl/>) gőzerővel halad, mivel diákok és szakemberek sokasága választja a szabad rendszert. Bár a Stadionnál időről időre feltűnik a RedHat is, rövid időn belül eltűnik, ugyanis egyszerűen nem kel el: így aztán a kalózkodás inkább a drágább programok másolására használják fel. „Sok fiatal ébred rá arra, hogy nem csak Windows létezik a világon” – véli *Tomasz Kloczko*, a PLD szövívője és a Gdanski Műszaki Egyetem programozója. „Újabb és újabb felhasználók lépnek ki az egyetemek és a középiskolák kapuin, és az utóbbi pár évben jól látható folyamat, hogy a Linuxot már az üzleti életben is elfogadják.” Varsó városközpontjában, a III. Jan Sobieski Hotelben egy másik programforradalom zajlik. A szálloda teljes gépparkja, valamint a fizetős televíziórendszer – néhány jól ismert grafikus program kivételével – SuSE és Mandrake Linux-változatok alatt működik. A szobázáraktól kezdve egészen az egészségügyi rendszerig minden nyílt forráskódú programon fut. A Pro-Test cég, amely a programot telepítette, a varsói székhelyű Softomat cég tanácsadóinak segítségével



[www.linuxclub.pl](http://www.linuxclub.pl)

a Sun Microsystems StarOffice programját lefordította lengyelre. A fent említett projekt megvalósításával nem csak dollárezreket takarítottak meg a szálloda üzemeltetőjének, de közreműködésükkel egy új, helyi StarOffice-kiadást is létrehozta a Nyílt Forrás Közössége számára.

„Van egy szabály, amelyet immár elég sok ember megértett: ha megoldást keresel valamire, az már valószínűleg elkészült Linux alá. Ez hihetetlen dolog ezen a felületen” – mondta *Jaroslav Szumski*, a Linux Plus szerkesztője. „Az üzleti világ is a Linux felé mozdul, mivel az emberek nagy feladatokhoz célszerű megoldásokat keresnek.” Szumski elmondta, a kalózkodás elleni lépések következményeként az emberek más alapprogramokat keresnek az irodáikba. Az üzleti világban általában ez a Windows NT-t és az Office 98-at jelenti, a dolgok azonban egyértelműen afelé haladnak, hogy egyre több ember ismerkedik a StarOffice-szal vagy más irodai csomaggal. Lengyelországban a Linux igazi bástyái azonban az egyetemek és az internetszolgáltatók. A PLD – ez a RedHat Linuxon alapuló, Kelet-Európára kihegyezett és az adott



[www.linux.pl](http://www.linux.pl)

nyelvre lefordított terjesztése – megszületése szükségszerű következmény volt. Az olyan, műszaki iskoláikról híres városok, mint Varsó, Wrocław és Krakkó diákjai és szakemberei úgy gondolták, hogy a legtöbb terjesztésből hiányzik az egyszerű lengyel kezelőfelület. „Egy lengyel nyelvű telepítőprogrammal

### Mégsem adóztatják meg a Linuxot

#### Lengyelországban adót vetettek ki a Linuxra

Egy cégre, mely linuxos kiszolgálókat telepített, új adótételt róttak ki, mert a GNU-programokat adománynak minősítették. Az összeg meghatározásakor a Nagy Cég programjait vették alapul. (2000. 11. 19.)

#### Linux-adó!

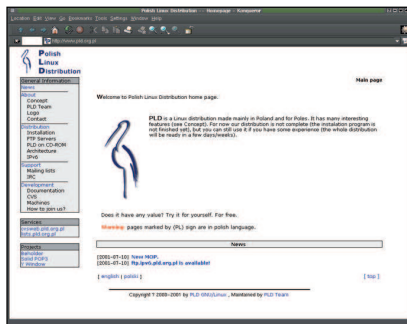
Lengyelországban adót szabtak ki egy vállalatra, amely Linux-kiszolgálókat üzemeltet, és StartOffice programokat használ. A lengyel adóhatóság azért szab ki adót a GNU-programokra, mert azok adománynak minősülnek, és így a felhasználók az azonos csoportba eső Microsoft-termékek árának harminc százalékát kötelesek az államkasszába befizetni. (2000. 11. 24.)

A Lengyel Országgyűlésben száz Linux X terminált állítottak munkába. (2000. 11. 30.)

#### Immár adómentesek a szabad programok Lengyelországban is

Lengyelországban nagy felháborodást váltott ki a hír, miszerint az egyik helyi adózási iroda adót akart kivetni a szabad programokat üzleti célra felhasználó vállalatokra. A lengyel pénzügyminiszter azonban a következőképpen válaszolt: „A GNU GPL felhasználási szerződés keretében terjesztett programok... a jövedelemadózással szemben a törvények értelmében nem eredményeznek megadóztatható bevételt az ilyen jellegű programok használói számára. Ennek fő oka az, hogy a mindenki számára ellenszolgáltatás nélkül nyújtott szolgáltatások anyagi értékének megbecslése teljességgel lehetetlen.” (2001. 05. 09.)

Az összeállítás a [www.linux.hu](http://www.linux.hu) hírei alapján történt.



[www.pld.org.pl](http://www.pld.org.pl)



[www.linux.sky.pl/](http://www.linux.sky.pl/)

kezdtek. A találmányok szülőanyja a hiány: ha a terjesztésben szükségünk volt valamire, beépítettük.” – mondta Kloczko.

A PLD-csoport munkája eljutott a Linux Documentation Projecthez is. Jelenleg a műszaki leírást fordítják lengyelre és a HOGYAN-okat frissítik.

A Lengyel Oktatási Minisztérium *Internetet az iskolákba* programjában bemutatkozásával a

PLD beindult. Egyre-másra bukkannak fel országszerte az alkalmazások lengyel változatai. „A PLD serkenti a számítástechnikai változásokat. Nyilvánvaló, hogy rengeteg ember dolgozik rajta, így öfenntartó projektté válik az idők folyamán. Minél többet teszel meg, annál több teendő marad” – vélelte Kloczko.

A Linux önmagában is belép a piacra. Az egyik olyan cég, amely nagy hullámokat kavart a Nyílt Forráskód világában, a Krakó királyi városában székelő ABA volt (<http://www.aba.krakow.pl>). Vezető fejlesztésük, az ABA-X általános célú, hálózati vékony ügyfélprogram, tulajdonképpen egy beagyazott RedHat-alapú Linux-rendszer, amely a könnyű fejlesztés céljából Flash-ROM rendszeren fut.

Az ABA tulajdonosa, *Tomasz Barbaszewski* büszke a Lengyel Országgyűlésben nemrégiben elkészített munkájukra: csapata húsz munkaállomást telepített, és szerződésük van a Polish Customs céggel további két-száz, jelszóolvasóval kiegészített ABA-X munkaállomás rendszerbe állítására.

„A Nyílt Forráskód az egyetlen útja annak, hogy ilyen rövid idő alatt ehhez hasonló dolgot alkossunk. Egy ilyen munkaállomáshoz szükséges kód megalkotása éveket vett volna igénybe” – mondta. „Operációs rendszernek nem a Windows CE-t választottuk, mivel nem lehet tudni, mi megy végbe az operációs rendszer belsejében, ráadásul még csak ki sem lehet deríteni. Inkább létrehozom a saját rendszeremet, mintsem egy olyan tömeggyártott telepítéstől kelljen függnöm, ahol a kinézet

a legfontosabb, és nem az üzembiztonság.” Barbaszewski azonban úgy gondolja, új található a Nyílt Forráskódú Közösségben, ha a jó minőségű végfelhasználói alkalmazások kerülnek szóba.

„A Linux a hátsó ajtón, a kiszolgálók világán keresztül lépett be a számítástechnika színpadára, azonban még mindig nincsenek igazán jó alkalmazásai. Láthatunk ugyan egy vagy két megoldást bizonyos ügyfelekre vonatkozóan, de ezek zárt fejlesztések, így kódjuk elérhetetlen” – vélte. „Tegyük fel, hogy üzlettel foglalkozol és Linuxot szeretnél használni. Van Linuxod, StarOffice-od és sok más egyebed. Szükség van azonban számlázóprogramra, pénzkézeltőre – valódi alkalmazásokra.”

A teljes Lengyel Nyílt Forráskód Barbaszewski panaszaitól visszhangzott. „Minden készen áll – jelentette ki Kloczko –, de senki sem szeretne olyan unalmas dolgokkal foglalkozni, ami a Linuxot egyszerűbbé tenné a végfelhasználók számára.”

Évekkel ezelőtt, miközben Lengyelország éppen az évekig tartó szovjet uralom alól lépdelt kifelé, a számítógépek – például az Atari 800XL és a TRS-80 – annyiba kerültek, mint egy kisebb autó, mainframe-azonosítóra pedig csak az egyetemi professzorok vágyakozhattak. Most az ország négy nagy (Linuxot futtató) mobiltelefon-szolgáltatóval, számtalan (Linuxot futtató) ISP-vel és két nagyobb, Gdanskban és Czeszochowában székelő (és természetesen Linuxot futtató) párhuzamos feldolgozást végző gépteleppel (parallel computing test bed) dicsekedhet. Ez az egyik leggyorsabban növekvő gazdaság a térségben és virágzik az üzlet a linuxos tanácsadói piacon is.

A középkorban a „sásfészek” kastélyok megépítésével Lengyelország első nemzeti hálózatát alkotta meg északkeleti irányban a célból, hogy az országot megóvja a betörésektől. Az egyes kastélyokban állomásozó katonák füstjelekké tarthatták a kapcsolatot egymással. Ez a védelmi vonal évekig távol tartotta innen az ellenséget. Jelenleg a világ sokkal kisebbé vált, Lengyelország pedig gyorsan gyarapodik, így nagyobb szüksége van a hálózatfejlesztésre, mint valaha. Ahogy a Linux lassan gyökeret ver, a cél már nem az lesz, hogy az országot elválgják a külvilágtól és visszaverjék a támadókat, hanem éppen sőt, hogy ezt a közösséget befogadják, a növekedést ösztönözzék, és életben tartsák a Nyílt Forráskódot ezen a hihetetlen vidéken.



*John Biggs*  
író és tanácsadó  
Brooklynban, New York városában.

© Kiskapu Kft. Minden jog fenntartva